

פרשת וירא (תשפ"ב)

אולי יחסרון חמשים הצדיקים חמשה, התשחית בחמשה את כל העיר (י"ח כ"ח)

ברש"י פירש דבארבעים וחמשה הרי הן ט' צדיקים לכל כרך והקב"ה יצטרף עמהם לעשרה להציל את הכרכים. ויש לעיין, למה לא שאל אברהם אבינו לאחר שהקב"ה הסכים להציל ארבע כרכים בשביל ארבעים צדיקים כמו שהסביר רש"י (י"ח, כ"ט) שאולי ימצאון שם שלשים ושש צדיקים, שאז יהיו ט' צדיקים לד' כרכים והקב"ה יצטרף עמהם להציל ארבע כרכים. וכמו כן היה צריך לשאול אולי ימצאון שם עשרים ושבע או שמונה עשר או ט' צדיקים.

ואפשר לתרץ, שכאשר אברהם אבינו שאל על ארבעים וחמשה, הכוונה לא הייתה כוונתו לשאול דווקא על מספר ארבעים וחמשה, אלא על המושג של ט' צדיקים עם הקב"ה שיכולים להצטרף להציל כרך אחד, וכשהקב"ה הסכים לזה לא היה צריך לבקש עוד הפעם על שלשים ושש ועשרים ושבע, שהקב"ה כבר הסכים לזה כשהסכים לארבעים וחמשה. ואם ימצאון בעיר אחת ט' צדיקים היה מציל את העיר ע"י צירוף עם הקב"ה. ויש ראייה לזה ממה שכתב רש"י (י"ח, ל"ב) שעל ט' ע"י צירוף כבר בקש ולא מצא, וביאר השפתי חכמים כי בקש על ארבעים וחמשה היינו ט' לכל כרך וע"י צירוף, וע"כ כיון שלא הציל אף עיר אחת, מן הסתם בקש ולא מצא אף ט' בעיר אחת. (ג.מ.)

וירא אליו ה' באלני ממרא (י"ח א')

פירש רש"י, לבקר את החולה. בספרים לומדים מכאן דמצות ביקור חולים אין יוצאין אלא כשמבקר ומתראה עם החולה עצמו, ולא כששואל אחרים על שלומו ומצבו. ואפילו בא לבית החולה ומצא את החולה ישן וחזר לביתו לא קיים את המצוה, דהרי הקב"ה רואה את החולה ויודע את מצבו, ובכל זאת בא להתראות אל אברהם אבינו ע"ה ולבקר.

ולעניות דעתי אין מכאן ראייה, דבאמת הקב"ה רואה הכל, אבל אין הבריות מרגישים בראיה זו, ועל כן הוצרך להתגלות לאברהם אבינו ע"ה שיראו הכל וירגישו. מה שאין כן הבא לבקר את החולה ומצאו ישן ושאל על מצבו, וכשיתעורר החולה יגידו לו שפלוני בא לבקרך ושאל עליך, החולה נהנה מזה כאילו הוא עדיין שם, ויצא ידי מצות ביקור חולים. כן נראה לעניות דעתי להלכה. (בן לאשרי)